

BİLSEM VE TANILAMA SÜRECİYLE İLGİLİ SIK SORULAN SORULAR

Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) nedir?

Bilim ve Sanat Merkezi, özel yetenekli olarak tanılanan öğrencilere; yeteneklerini geliştirmek üzere destek eğitim hizmeti sunan özel eğitim kurumudur.

Örgün eğitim kurumlarına devam eden özel yetenekli öğrencilere, yeteneklerini geliştirerek, potansiyellerini en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak için okul saatleri dışında, kendine özgü programlar çerçevesinde destek eğitimi verir. Özel öğretim kurumlarına ya da örgün eğitim veren okullara alternatif değildir.

Bilim ve Sanat Merkezlerinin resmi statüsü nedir?

Millî Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatında Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde, Özel Yeteneklilerin Geliştirilmesi Daire Başkanlığına bağlı olarak hizmet verir.

BİLSEM'deki eğitimden kimler faydalanabilir?

Bilim ve Sanat Merkezlerinde, genel zihinsel yetenek, görsel sanatlar ya da müzik yetenek alanlarında özel yetenekli olduğu uzmanlar tarafından, Bakanlıkça belirlenen bir sürecin sonunda tanılanan öğrencilere eğitim verilir.

BİLSEM'deki eğitimin genel amacı nedir?

BİLSEM, millî eğitimin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, özel yetenekli öğrencilerin;

- Yetenek alanlarını erken yaşta fark ederek en üst düzeyde kullanmalarını sağlamayı,
- Analitik düşünme, eleştirel düşünme, bilgi işlemsel düşünme, problem çözme, muhakeme etme, keşfetme, yenilikçilik, yaratıcılık, bilişim okuryazarlığı, etkili iletişim ve iş birliği, liderlik, sorumluluk, çalışkanlık, azim ve metanet gibi yaşam boyu ihtiyaç duyacakları beceri, tutum, davranış ve değerleri kazanmalarını ve geliştirmelerini,
- Özel yetenek alanları doğrultusunda bilimsel düşünme ve çalışma disiplini ile bilimsel süreç becerilerini kazanmalarını ve tüm bu bilgi, beceri, tutum ve değerlerle gerçek hayat problemlerine yönelik yenilikçi ve özgün çözümler üretmelerini, bilimsel araştırma projeleri, patentli ürünler ve faydalı modeller geliştirmelerini, fikri ve sınai ürünler ortaya çıkarmalarını, buluşlar yapmalarını vs. amaçlar.

BİLSEM'deki eğitimin farkı nedir?

BİLSEM'de, özel yeteneğin keşfi, geliştirilmesi ve desteklenmesi amacıyla, daha üst düzey kazanımların gerçekleştirilmesini hedefleyen farklılaştırılmış ve zenginleştirilmiş eğitim programları ve etkinlikleri uygulanır. Proje tabanlı eğitim verilir ve süreç odaklı bir anlayış esas alınır. BİLSEM'deki eğitimin; öğrencilere bilgi aktarmak, akademik başarısını arttırmak, okul derslerinde ya da sınav başarılarında öğrencileri desteklemek, çeşitli yarışmalara öğrenci hazırlamak gibi hedefleri yoktur. Öğrencilere yetenek kazandırmayı değil, onların var olan özel yeteneklerini bilimsel ve sanatsal projeler üretecekleri şekilde geliştirmeyi amaçlar. Bu sebeple okul, kurs, sosyal gelişim merkezi, tasarım ve beceri atölyesi vb. eğitimlerden hem amaçları hem eğitim süreçleri hem de değerlendirme yönünden farklılıklar arz eder.

Bilim ve Sanat Merkezi'nde eğitim alacak öğrenciler nasıl belirleniyor?

BİLSEM'de eğitim almaya hak kazanan öğrenciler; her yıl Bakanlıkça yayımlanan Bilim ve Sanat Merkezleri Öğrenci Tanılama ve Yerleştirme Kılavuzu'na göre yürütülen iki aşamalı bir sürecin sonunda belirlenmektedir.

Mevcut kılavuza göre; ilk aşamada, okullarında sınıf öğretmenlerince aday gösterilen öğrenciler, grup tarama uygulamasına katılmaktadır. İkinci aşamada, grup tarama uygulama sonrasında açıklanan baraj puanı geçen öğrenciler bireysel değerlendirmeye alınmaktadır.

BİLSEM tanılama sürecine başvuru nasıl yapılır?

Bakanlıkça yayınlanan Bilim ve Sanat Merkezleri Öğrenci Tanılama ve Yerleştirme Kılavuzu'na göre, başvurular, ilkokuldaki sınıf öğretmeni tarafından ve e-okul sistemi üzerinden yapılır. Bunun dışında ayrıca bir başvuru gerçekleştirilmez. BİLSEM'e kayıt hakkı kazanana kadar geçen süreçteki tüm iş ve işlemler, öğrencinin devam ettiği okuldaki öğretmenleri ve ilkokul yönetimleri tarafından gerçekleştirilir.

BİLSEM'e hangi sınıf düzeylerinde öğrenciler aday gösterilebilir?

Mevcut tanılama ve yerleştirme süreci, ilkokul 1, 2 ve 3. sınıf düzeyinde gerçekleştirilmektedir. Öğrencilerin tanılama süreci, bu alandaki bilimsel gelişmelere, uygulamadaki deneyimlere, pandemi vs. gibi durumlara bağlı olarak Bakanlıkça uygun görüldüğü şekilde değişebilmektedir.

Bir öğrenci kaç yetenek alanında aday gösterilebilir?

Öğrenciler, bir eğitim-öğretim yılında 1 (bir) ya da en fazla 2 (iki) yetenek alanından (genel zihinsel-görsel sanatlar, genel zihinsel- müzik, görsel sanatlar-müzik) aday gösterilmektedir. Öğrenci, o eğitim öğretim yılında bir yetenek alanından bilim ve sanat merkezlerine kayıt hakkı kazanmış ise bir sonraki yıl, Bakanlıkça açıklanan şartları taşıyorsa (sınıf düzeyi), başka bir yetenek alanından daha yeniden aday gösterilebilmektedir.

Mevcut tanılama ve yerleştirme süreci nasıl işliyor?

Bilim ve Sanat Merkezlerine alınacak özel yetenekli öğrencileri belirlemek amacıyla her yıl Bakanlıkça belirlenen tanılama takvimi çerçevesinde, Bakanlıkça belirlenen sınıf seviyelerindeki öğrenciler, standart gözlem formları kullanılarak sınıf öğretmenlerince genel zihinsel, görsel sanatlar, müzik yetenek alanlarında aday gösterilir.

Aday öğrenciler, Bakanlıkça hazırlanan grup tarama uygulamasına alınır. Grup tarama uygulamasından sonra belirlenen baraj puanlarını geçen öğrenciler, alan uzmanları tarafından bireysel değerlendirmeye alınır.

Bireysel değerlendirmeler sonucunda özel yetenekli olarak tanılanan öğrenciler, BİLSEM'e kayıt hakkı kazanır.

Bireysel değerlendirmeler mülakat mıdır?

Hayır, değildir. Her yetenek alanında öğrencilerin tanılanması için nesnel ve somut ölçütler esas alınır. Genel zihinsel yetenek alanında bireysel değerlendirmeye hak kazanan öğrencilere Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde, geçerliği ve güvenilirliği bilimsel olarak kanıtlanmış zekâ ölçekleri, sınıf ve yaş düzeyine göre uygulanır. Görsel sanatlar ve müzik yetenek alanları için de Bakanlıkça belirlenen alan uzmanlarınca geliştirilen ölçütlere ve sorulara göre özel yetenek sınavı uygulanır.

Görsel sanatlar alanında bireysel değerlendirme nasıl yapılmaktadır?

Görsel sanatlar yetenek alanında bireysel değerlendirmeye hak kazanan öğrencilere yaratıcılıklarını ortaya çıkarabilecekleri, özgün çalışmalar yapabilecekleri sorular sorulur bu doğrultuda çizim yapmaları istenir. Yapılacak uygulama 2 (iki) oturumdan oluşur ve her 1 (bir) oturum 40 (kırk) dakika sürer. Öğrencilerden farklı değerlendirme kriterlerinin ölçülmesine olanak sağlayacak çalışmalar yapmaları istenilir. Değerlendirmeler, alanda yetkin ve uzman kişilerce yapılır.

BİLSEM'e aday gösterilip eğitim almaya hak kazanamayan öğrenciler, tanılama sürecine yeniden katılabilir mi?

Bakanlıkça her eğitim-öğretim yılında güncellenerek yayınlanan kılavuzda belirtilen başvuru şartlarını taşıdığı takdirde, öğrenci BİLSEM tanılama ve yerleştirme süreci için yeniden aday gösterilebilir.

Müzik alanında bireysel değerlendirme nasıl yapılmaktadır?

Müzik yetenek alanında bireysel değerlendirmeye hak kazanan öğrencilere "Müziksel İşitme/Bellek" ve "Müziksel Farkındalık" alanlarından sınıf seviyelerine uygun sorular sorulmaktadır. Öğrencinin bir enstrüman getirmesine gerek yoktur. Bireysel değerlendirmede sorulacak sorular, Bakanlıkça belirlenen alan uzmanlarınca müzik alanındaki özel yeteneği keşfetmeyi amaçlayacak şekilde hazırlanır. Değerlendirmeler ise bu alanda yetkin ve uzman kişilerce yapılır.

Bakanlıkça belirlenen sınıf seviyesi dışındaki özel yetenekli öğrenciler, BİLSEM'de eğitim alabilir mi?

BİLSEM'deki eğitimler, belirli aşamalarda ve programlara göre ilerlediği için Bakanlıkça belirlenen tanılama ve yerleştirme sürecin dışında ya da daha sonrasında özel yetenek tanısı koyulan öğrencilerin BİLSEM kaydı yapılamamaktadır.

Özel yeteneği Bakanlıkça belirlenen sürecin dışında tanılanan öğrenciler için ne yapılmalı?

Özel yetenekli öğrencilerin destek eğitimi alabilecekleri tek alternatif Bilim ve Sanat Merkezleri değildir. Okulöncesi, ilkokul, ortaokul ve lise düzeyindeki tüm öğrenciler, Rehberlik ve Araştırma Merkezlerine başvurmaları ve özel yetenekli olarak tanılanmaları halinde, mevcut okullarında destek eğitim odası açılarak oraya yönlendirilebilirler. Destek eğitim odalarında; öğrencilerin ilgi, yetenek ve eğitim ihtiyaçları ile takip edecekleri program esas alınarak, sınıf öğretmenleri ve alan öğretmenleri görevlendirilir.

Öğrenci tanılama süreci için nasıl bir hazırlık gerekli?

Özel yeteneğin tanılanması için herhangi bir hazırlık gerekli değildir. Süreç, öğrencide var olan yeteneğin keşfedilmesi esasına dayalı olduğu için, "sınava hazırlık" ya da "yetenek kazandırma" amacıyla yapılacak çalışmalar tavsiye edilmez.